

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Son 7 Jild 4
2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 7 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

Саидов Сарвар Атабулло ўғли – катта илмий ходим, Имом Термизий халқаро илмий-тадқиқот маркази, илмий тадқиқотлар бўлими.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолiddиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Каюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент,

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабобевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

Abduxamidov Islombek

O‘ZBEKISTON AHOLISINING ROSSIYA FEDERATSIYASIDA MEHNAT
MUHOJIRLIGI TARIXI 10-18

Фарманова Гульнара Комилевна

ПОДНЯТИЕ МЕТОДИКИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ НА ОБЩЕМИРОВОЙ
УРОВЕНЬ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ 19-24

Индиаминова Шоира Амриддиновна

РАЗВИТИЕ КУЛЬТУРЫ И ИСКУССТВА В САМАРКАНДСКОМ СОГДЕ В ЭПОХУ РАННЕГО
СРЕДНЕВЕКОВЬЯ 25-29

Mirzakhmdamova Dildora Zafarovna

XOTIN-QIZLAR BANDLIGINI TA‘MINLASHDA FARG‘ONA VILOYATIDA
IPAKCHILK ORQALI KASANACHILIK VA UY MEHNATINI RIVOJLANTIRISH 30-35

Ismoilova Parvina

TURKISTON MINTAQASIDAGI INSTITUTSIONAL O‘ZGARISHLAR: ROSSIYA KAPITALI UCHUN
KANALLARNING SHAKLLANISHI (19-ASR OXIRI - 20-ASR BOSHLARI) 36-41

Jomurodov Lazizbek Islomovich

O‘ZBEKISTONDA TERI-TANOSIL KASALLIKLARIGA QARSHI KURASH
JARAYONI 42-46

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Назарова Раъно Рустамовна, Нигматуллаева Гульчехра Нуруллаевна

ОСНОВНЫЕ ФАКТОРЫ, КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ, ОБЕСПЕЧИВАЮЩИЕ УСТОЙЧИВОЕ
РАЗВИТИЕ В СФЕРЕ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ 47-54

Yegamberdiyeva Xurshidaxon Alisherovna

VAGONLARDAN FOYDALANISHNING SIFAT KO‘RSATKICHINI OSHIRISHNI
TADQIQ QILISH 55-61

Mamadaliyev Ulug‘bek

JAHON TURIZMIDA TUROPERATORLIK FAOLIYATINING RIVOJLANISH HOLATI 62-69

Jalilov Arslon Xoshimovich

ТЕМИР YO‘L TRANSPORTINING INNOVASION MUHITDAGI RAQOBATDOSHLIK DARAJASINI
BAHOLASH 70-75

Kamchibekov Farxod Olimjonovich

O‘ZBEKISTON HUDUDLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA MAXSUS
IQTISODIY HUDUDLAR VA KICHIK SANOAT ZONALARINING ROLI 76-82

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Djurayev Lukmon Narzullaevich

ZAMONAVIY O‘ZBEKISTON JAMIYATIDA YOSHLAR IQTISODIY MADANIYATINING
TRANSFORMATSIYALASHUVI 83-87

<i>Norkulov Ubaydulla Umarovich</i> MAHALLADA JINOYATLARNI ERTA ANIQLASHDA JAMOATCHILIK NAZORATINI KUCHAYTIRISHNING IJTIMOYIY-FALSAFIY MEKANIZMLARI	88-92
<i>Пулатов Шердор Нематёнович</i> ДОКТРИНА ЛЮБВИ АЛИШЕРА НАВАИ И МАХАТМЫ ГАНДИ	93-105
<i>Yusupov Murodali Sunnatovich</i> O'ZBEKISTON QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION TIZIMLARNI QO'LLASHNING IJTIMOYIY- FALSAFIY MASALALARI	106-110
<i>Suleymanov Sarvar Sunatullayevich</i> O'ZBEKISTONNING YANGI DAVRGA XOS BO'LGAN MA'NAVIY TEXNOLOGIYALARNING IJTIMOIY-FALSAFIY ASOSLARI	111-116
<i>Shernazarov Ravshan Avazovich</i> SIYOSIY E'TIQOD: UNING TIZIMI VA FUNKSIYASINING FALSAFIY TAHLILI	117-122
<i>Nasrullayev Ravshanxon Sirojxonovich</i> VATANPARVARLIKNI IJTIMOYIY- MADANIY HODISA SIFATIDA AHAMIYATI.....	123-126
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Matkarimova Salomat Ko'ziyevna</i> ALISHER NAVOIY VA HAYDAR XORAZMIY: MUSHTARAKLIK VA O'ZIGA XOSLIK	127-133
<i>Tairova Maxfuza Abdusattorovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDAGI MAMLUKATSHUNOSLIKKA DOIR RAMZIY VOSITALARNING TARJIMADA QAYTA IFODALANISHI	134-139
<i>Rahimova Maftuna</i> LISONIY BELGI VA ASSOTSIATSIYA	140-143
<i>Umaraliyeva Dildora Taxirjanovna</i> O'ZBEK LATIFALARI, ULARNING TASNIFI VA TO'PLASH BORASIDA OLIB BORILGAN TADQIQOTLAR	144-147
<i>Xursanov Nurislom Iskandarovich</i> O'ZBEK FRAZELOGIK BIRLIKLARINING PRAGMATIK TAHLILI	148-154
<i>Umarov Umidjon Akram o'g'li</i> RAMZ AXRETIPLARINING TASNIFLANISHI VA BADIY TAHLILI	155-159
<i>Облоқулова Шахло Асрор қизи</i> ЗАМОНАВИЙ ЖАҲОН АДАБИЁТИДА ТАОМ ДИСКУРСИ	160-164
<i>Nazarova Lola Maqsadilla qizi</i> KORPUS LINGVISTIKASI: BNC KORPUSINING FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI	165-170
<i>Umarxonova Dilafruz Murotjonovna</i> “MARDLIK” VA “QO'RQOQLIK” KONSEPTLARINING AKSIOLINGVISTIK TAHLILI	171-175
<i>Yunusova Ganjina Rustamovna</i> NAZMDA YO'L XRONOTOPINING BADIY-ESTETIK XUSUSIYATLARI	176-180
<i>Мусаев Файзулло Оманович</i> АРАБ ДУНЁСИДА “МАСАЛ” ИЛМИНИНГ ВУЖУДГА КЕЛИШИ ВА РИВОЖИ	181-186

<i>Ubaydullayeva Dilafruz Fazliddinovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILIDAGI "ANGER" VA "G'AZAB" ATAMALARINING ETIMOLOGIK VA LEKSIKOGRAFIK TAHLILI	187-192
<i>Narmuratov Zayniddin Radjabovich</i> FRAZEOLOGIK BIRLIKLAR KOMPONENTLARI TAHLILI VA ULARNING STRUKTURAVIY MODELLARI	193-196
<i>Masharipova Nargiza Otaxonovna</i> TARIXIY-BADIIY ASARLAR TARJIMASIDA DINIY VA TARIXIY SO'ZLAR TARJIMASI MUAMMOSI	197-201
<i>Икромова Нугина Ойбековна</i> ПСИХОЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ТРУДНОСТИ ПЕРЕВОДА ЗАГЛАВИЯ ЛИТЕРАТУРНОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ	202-207
<i>Najmiddinova Mehriqul Najmiddin qizi</i> NEGATIVLIKNI IFODALOVCHI TEXNIKAGA OID TERMINLARNING QIYOSIY TADQIQI (INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI MISOLIDA)	208-213
<i>Eshniyazova Maysara Beknazarovna</i> "NAZMUL JAVOHIR" ASARIDA G'OYAVIY BADIY POETIKA	214-221
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Саидов Ақром Акмалович</i> ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ЖАЗОНИ ИЖРО ЭТИШ СИЁСАТИ ҲАМДА УНИНГ НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ	222-230
<i>Raimova Nargiza Doroyevna</i> TIJORAT MAXFIY MA'LUMOTLARINI HIMOYA QILISH: INTELLEKTUAL MULK HUQUQI SOHASIDAGI QONUNCHILIKNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	231-237
<i>Умурзақов Жасурбек Қосимжанович</i> КРИПТО-АКТИВЛАР НОҚОНУНИЙ АЙЛАНМАСИ БИЛАН БОҒЛИҚ ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАР УЧУН ЖАВОБГАРЛИКНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	238-242
<i>Nurmatatova Noila Doniyorovna</i> KONSTITUTSIYAVIY SUDLOV ORGANI TOMONIDAN FUQAROLAR VA YURIDIK SHAXSLARNING SHIKOYATINI KO'RIB CHIQUISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	243-248
<i>Muxammadjonov Jasurbek Jaxongir o'g'li</i> FUQAROLARNING TADBIRKORLIK BILAN SHUG'ULLANISH HUQUQINING XALQARO VA MINTAQAVIY HUQUQIY KAFOLATLARI	249-260
<i>Адилбаев Бекбосын Абатбаевич</i> FUQAROLIK-HUQUQIY ВАКИЛЛИК ТУШУНЧАСИ, МОҲИЯТИ ВА ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ	261-267
<i>Турсунбоев Сардор Муроджон ўғли</i> ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИ ТИЗИМИДА ТЕРГОВ ТУЗИЛМАЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛИЙ-ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	268-275
<i>Mukumov Bobur</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VA GERMANIYA FEDERATIV RESPUBLIKASIDA TOVAR BELGILARINI HUQUQIY MUHOFAZA QILISH MASALALARI	276-282
<i>Nabiev Firuz Xamidovich</i> INTELLEKTUAL MULK SOHASIDAGI XALQARO HUQUQIY NORMLARNI O'ZBEKISTON	

RESPUBLIKASI QONUNCHILIGIGA IMPLEMENTATSIYA QILISHDA “MOSLASHUVCHANLIK” KONTSEPTSIYASINING O’RNI	283-289
<i>Калимбетов Ерназар</i> ГРАЖДАНСКИЕ ПРАВА В СФЕРЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА: ПОНЯТИЕ, ВИДЫ И СОДЕРЖАНИЕ В КОНТЕКСТЕ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЙ ЗАЩИТЫ	290-297
<i>Ibrohimov Azimjon Abdumotamin o'g'li</i> KORPORATSIYANI AMALDA BOSHQARUVCHI SHAXSLAR JAVOBGARLIGI	298-306
<i>Ходжаева Ширин</i> ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ РИСКОВ, СВЯЗАННЫХ С ПРЕДДОГОВОРНЫМИ ОТНОШЕНИЯМИ	307-317
<i>Маматкулов Камолiddин Галабаевич</i> ТАҚИҚЛАНГАН ЭКИНЛАРНИ ЕТИШТИРИШ БИЛАН БОҒЛИҚ ЖИНОЯТЛАРНИ ТЕРГОВ ҚИЛИШДА ИСБОТЛАНУВЧИ ҲОЛАТЛАР ВА УЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ	318-323
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Nazarova Ra'no Sidiq qizi</i> HUQUQBUZARLIKKA MOYIL BO'LGAN BOLALARDA O'Z-O'ZINI NAZORAT QILISH KO'NIKMASINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	324-329
<i>Fayzullayeva Gulchexra Sharipboyevna</i> UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTAB O'QITUVCHISI KASB STANDARTINING MAZMUN TAHLILI	330-341
<i>Hamidova Laylo Kamildjonovna</i> OLIV PEDAGOGIK TA'LIMDA ARALASH O'QITISH MODELLARIDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI	342-346
<i>Ajiniyazova Sholpan Saparniyazovna, Uteniyazov Karimbay Kuanishbaevich</i> MAKTABDA KIMYOVIY MASALALARNI ECHISH BO'YICHA MASHG'ULOTLARNI TASHKIL ETISH SHAKILLARI	347-357
<i>Rasulova Dilafruzxon Sharobiddin qizi</i> GLOBAL PEDAGOGIK SAVODXONLIKNI RIVOJLANTIRISHDA TALABALAR KOMPETENSIYASIGA METODIK YONDASHUVLAR	358-363
<i>Kenjaboyev Sharifjon Shuxrat o'g'li</i> INDIVIDUAL-KABIY RIVOJLANISH – PEDAGOGLIK KASBI TARBIYASINING AJRALMAS QISMI SIFATIDA	364-369
<i>Jalilov Umidjon Jahongirovich</i> OG'IR ATLETIKA MASHQLARINING AMALGA OSHIRISH USLUBIYATI	370-375
<i>Najmiddinova Gulnora Najmiddin qizi</i> OLIV TA'LIM TIZIMIDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MEKANIZMLARI	376-381

Received: 30 June 2024
Accepted: 5 July 2024
Published: 15 July 2024

Article / Original Paper

SOCIO-PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS OF THE SPIRITUAL TECHNOLOGIES CHARACTERISTIC OF THE NEW ERA OF UZBEKISTAN

Suleymanov Sarvar Sunatullaevich

Researcher of the National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek

Abstract. The article shows the socio-philosophical foundations of modern spiritual technologies of Uzbekistan with scientific evidence. The analysis of the past heritage of our people, which started from a long time ago, shows that the spiritual life of our society was not formed by itself, in a vacuum. From this point of view, the positive influence of spiritual development on the development of society has been analyzed on a socio-philosophical basis on a scientific basis.

Keywords: Spiritual values, spiritual life, philosophical culture, Amir Temur, Timurids, spiritual growth, high morality.

O'ZBEKISTONNING YANGI DAVRGA XOS BO'LGAN MA'NAVIY TEXNOLOGIYALARNING IJTIMOY-FALSAFIY ASOSLARI

Suleymanov Sarvar Sunatullayevich

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti tadqiqotchisi

Annotatsiya. Maqolada O'zbekistonning yangi davrga xos bo'lgan ma'naviy texnologiyalarning ijtimoiy-falsafiy asoslari ilmiy dalillar bilan ko'rsatilgan. Xalqimizning uzoq davrlardan boshlangan o'tmishdagi merosini tahlil qilish jamiyatimizning ma'naviy hayoti o'z-o'zidan, bo'sh joyda shakllanib qolmaganidan dalolat beradi. Shu nuqtaiy nazardan ma'naviy taraqqiyotning jamiyat rivojlanishiga ijobiy ta'siri ijtimoiy-falsafiy jihatdan ilmiy asosda tahlil qilingan.

Tayanch tushunchalar: Ma'naviy qadriyatlar, ma'naviy hayot, falsafiy madaniyat, Amir Temur, Temuriylar, ma'naviy yuksalish, yuksak axloq.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I7Y2024N16>

Kirish. Bugungi kunda O'zbekiston deb ataluvchi Vatanimiz nafaqat Sharq, balki umumjahon sivilizatsiyasi va ma'naviy qadriyatlari yuzaga kelgan qadimiy makonlardan biridir. Aynan shu joyda Imom Buxoriy, At-Termiziy, Muso Xorazmiy, Ahmad Farg'oniy, Ibn Sino, Abu Rayhon Beruniy, G'ijduvoniy, Naqshband, Amir Temur, Mirzo Ulug'bek, Alisher Navoiy kabi allomalar yetishib chiqqan. Ular qoldirgan meros nafaqat xalqimiz, balki jahon madaniyati xazinasidan munosib o'rin olib, insoniyatning ma'naviy taraqqiyotiga katta ta'sir ko'rsatgani butun dunyoda e'tirof etilgani bejiz emas.

Xalqimizning uzoq davrlardan boshlangan o'tmishdagi merosini tahlil qilish jamiyatimizning ma'naviy hayoti o'z-o'zidan, bo'sh joyda shakllanib qolmaganidan dalolat beradi. Uning vujudga kelishi va rivojlanishida Vatanimizga xos ko'plab ijtimoiy-falsafiy omillar

asos bo'lib, unda xalqimizga xos ma'naviy talablar, axloq-odob qoidalari o'z aksini topgani shubhasiz. Bu borada yurtdoshlarimizga xos jamoaviylik tuyg'usining ma'naviy hayotga ta'siri ushbu yo'nalishdagi ijtimoiy-falsafiy omillar genezisi va dinamikasining asl mohiyatini ifodalaydi.

Mavzuga oid adabiyotlarning tahlili. Islom Karimovning "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch" asarida ta'kidlanganidek, "Sharq olamida, jumladan, O'rta Osiyo sharoitida jamoa bo'lib yashash tuyg'usi g'oyat muhim ahamiyat kasb etadi va odamlarni bir-biriga yaqinlashtirishga, bir-birini qo'llab-quvvatlab hayot kechirishga zamin tug'diradi. Shu ma'noda, xalqimizning turmush va tafakkur tarziga nazar tashlaydigan bo'lsak, boshqalarga hech o'xshamaydigan, ming yillar davomida shakllangan, nafaqat o'zaro muomala, balki hayotimizning uzviy bir qismi sifatida namoyon bo'ladigan bir qator o'ziga xos xususiyatlarni ko'ramiz... Bunday tushunchalar asrlar mobaynida el-yurtimizning dunyoqarashi, ma'naviy hayotining negizi sifatida vujudga kelgan, ongu shuurimizdan chuqur joy olgan buyuk qadriyatlarining, ma'naviy merosning amaliy ifodasidir" [1]. Demak, jamiyatimizning ma'naviy hayoti va uning dinamikasigata'sir ko'rsatadigan ijtimoiy-falsafiy bunday qadriyatlar asrlardan-asrlarga ma'naviy meros sifatida o'tib kelayotgani rad etib bo'lmas haqiqatdir. Shu jihatdan qaraganda, jamiyat hayoti va tafakkuridagi falsafiy madaniyat va bilan birga, har bir davrga xos bo'lgan ijtimoiy-falsafiy munosabatlar ma'naviy hayot dinamikasining asosiy tamoyillarini belgilaydi.

Tadqiqot metodologiyasi. Jamiyat hayotining turli sohalaridagi islohotlarda yaqqol namoyon bo'ladigan ma'naviy o'zgarishlar dinamikasi ijtimoiy-falsafiy jihatdan madaniy taraqqiyot va ayni paytda mafkuraviy tamoyillarning o'zgarishlari jarayonining o'ziga xos hosilasi bo'lishi mumkin. Bunday holda jamiyat ma'naviy hayot o'zgarishlar dinamikasi falsafiy madaniyat va mafkura uchun muayyan asos yoki ijtimoiy mezon emas, balki bu sohadagi hatti-harakatlar, jumladan, davlat siyosati, turli tashkilotlar va fuqarolik jamiyati institutlarning hamkorlikdagi faoliyatining natijasi tarzida namoyon bo'ladi.

Shu ma'noda, jamiyatning hayotida xalq tarixi va taraqqiyoti jarayonida ro'y bergan falsafiy jarayonlar, uning boshqa xalqlar tomonidan istilo etilishi yoki bunday istilodan qutilib, o'zi mustaqil rivojlanishi bilan bog'liq voqea va hodisalar muqarrar ravishda aks etadi. O'z navbatida, bu nafaqat uzoq o'tmish davrlar, balki bugungi mustaqillikka erishilgan davr voqeliklari ham jamiyat ma'naviy hayoti dinamikasida aks etishi haqida fikr yuritish imkonini yaratadi. Ya'ni, xalq istiqloli, unga erishish va uni mustahkamlash jarayonlari o'z davri jamiyat ma'naviy hayoti o'zgarishlar dinamikasi uchun ijtimoiy-falsafiy asos bo'lgani singari, istibdod zahmatlari ham unda albatta o'ziga xos tarzda o'z ifodasini topadi.

Bular bir davlat yoki millat tomonidan istilo qilingan xalq ma'naviyatining gurkirab o'sishi haqida gap yuritib o'vora bo'lishning keragi yo'q albatta. Negaki, bunday sharoitda jamiyat ma'naviy hayoti dinamikasi uchun keng imkoniyat ochilishi mumkin emas Chunki, hech bir davrda ro'y bergan mustamlakachilik siyosati bunga yo'l qo'ygan emas. Tarixda bosib olingan xalqni ma'naviy kamolotini o'ylagan bosqinchilar, ma'naviy asoratga solingan ellarni istibdod va mustamlakachilik iskanjasidan ozod qilgan mustamlakachilar bo'lgani haqida biror-bir misol uchramagani ham buni isbotlaydi. Buning o'rniga barcha zamonlardagi istibdodchi bosqinchi fotixlar egallab olingan yurti vayron qilish, aholini ezish, uning ma'naviy hayotini izdan chiqarish, bu boradagi qadriyatlarini, asori-atiqalarini, ma'naviy boyliklarini yo'qotish yo'lidan borganlar.

Jahon fotixlari deya nom olgan qadimgi dunyo imperatori Makedoniyalik Aleksandr yoki Rim imperiyasining asoschilaridan biri Yuliy Sezar ham, mug'ul bosqinining boshlovchisi Chingizxon va uning Botuxon kabi nomdor vorislari ham shu yo'ldan borganlar. Ular faoliyatida ham bosib olingan xalq ma'naviy hayotini izdan chiqarish jarayoni yaqqol namoyon bo'lib turishi, boshqa bosqinchi lashkarboshilarning o'rta asrlar so'nggida Janubiy va Shimoliy Amerikada hamda Avstraliyada amalga oshirgan xunrezlikliklari fikrimizni yaqqol isbotlaydi.

Bundan farqli tarzda, xalqning istiqloлга erishishi, o'zi tarbiyalagan yurtboshilar rahbarligida o'ziga xos taraqqiy etishi, o'zining ma'naviy hayoti o'zgarishlar dinamikasi uchun imkoniyatga ega bo'lishi mumkinligi shubhasiz. Masalan, xalqimizning mug'ul bosqinchilaridan qutulib, milliy davlatchiligini tiklagan XIV asr oxiri XV asr boshlari, ya'ni Amir Temur va temuriylar davridagi ma'naviy hayot rivoji misol bo'lishi mumkin.

Mohir harbiy sarkarda atoqli davlat arbobi Amir Temur o'z hayotini Vatan ozodligi xalqining farovonligi, yurt obodligi uchun sarflagani ma'lum. Uning davrida nafaqat go'zal bog'lar bunyod qilindi, madrasalar va masjidlar qurildi, mamlakatimiz ma'naviy sohasida o'zgarishlar ro'y berdi va milliy davlatchilik shakllandi, balki xalqimiz ma'naviyati yuksalib, uning taraqqiyoti uchun zarur bo'lgan muhim tadbirlar amalga oshirildi. Ayni shu davrda madaniyat va ilm-fanga nihoyatda katta e'tibor qaratildi, Temur o'z saroyida olimu fuzalo va ilohiyot ilmi arboblari bo'lgan Xoja Afzal, Jalol Xokiy, Mavlono Xorazmiy, Mavlono Munshiy va boshqalar ilm-fan va badiiy ijod bilan shug'ullandilar. Amir Temur davrida Samarqand Sharqning eng go'zal shahriga aylandi va bu haqda ispan sayyohi R.G.Klavixo ham uning tarovati to'g'risida qoyil qolgan va bu haqda o'z esdaliklarida alohida qayd etgan edi. Temur nafaqat Hindiston, Xitoy, arab mamlakatlari bilan aloqalarning kuchayishi, balki dunyoning boshqa xalqlari va davlatlari bilan tashqi munosabatlar o'rnatishga katta e'tibor berdi. Bu o'z navbatida xalqning iqtisodiy tafakkurini o'stirdi va ma'naviy hayot o'zgarishlar dinamikasi uchun moddiy asoslarni yuzaga keltirdi. Shu bilan birga, Temur va temuriylar davrida islom dini va tasavvuf ta'limoti katta mavqega erishdi va asosiy mafkura sifatida markazlashgan davlatning ijtimoiy-falsafiy hayotida muhim ahamiyat kasb etdi. Islom dini iqtisod, madaniyat va ilm-fan sohasidagi maqsad-vazifalarni amalga oshirishda Temur va uning vorislari uchun tayanch mafkura, xalq falsafiy madaniyatini shakllantirishning g'oyaviy asosiga aylandi va uning ta'limoti keng quloqch yoydi. Sohibqiron naqshbandlik tariqatining yirik shayxlari bo'lmish Sayyid Amir Kulol, Shayx Abu Bakr Tayobodiy, Mir Sayyid Barakalarni o'zining pirlari sifatida hurmat qilgan, ularning o'gitlari va maslahatlarini qadrlaganlar [3]. Ushbu allomalar ham mamlakatdagi salbiy illatlarni yo'qotish, turli janjal va nizolarni bartaraf qilish, el-yurt orasida haqiqat va adolat o'rnatishda Temurga yordam berganlar, uning faoliyatiga ko'maklashganlar. Yurt obodligi, xalq tafakkuri o'sishi, ma'naviy hayot yuksalishi uchun ushbu zotlarning xizmati katta bo'lgan. Shohruh, Ulug'bek, Husayn Boyqaro, Bobur Mirzo kabi temuriyzodalar ham Sohibqiron Temur boshlab bergan va jamiyat ma'naviy hayoti dinamikasida muhim ahamiyatga molik ishlarni yangi bosqichga ko'tarish, ilm-fanning ko'p sohalarida yuksalishga erishishga harakat qildilar. Bu borada matematika, astronomiya bilan birga tarix, adabiyot, mantiq, falsafa, axloqshunoslik va boshqalarga ham alohida e'tibor berildi, badiiy adabiyot va she'riyat rivojlanib, jahondagi eng ilg'or adabiy muhit shakllandi. Aynan o'sha davrda "Gul va Navro'z" muallifi Lutfiy (1366-1465), "Behro'z va Bahrom" kitobini yozgan Binoiy (1453-1512), "Tazkirat ush-shuaro" ("Shoirilar haqida tazkira") muallifi Davlatshoh Samarqandiy, "Yusuf va Zulayho", "Mahzan ul-asror" ("Sirlar xazinasini") kitoblari muallifi Durbek (XIV-XU asrlar), Hofiz Xorazmiy (XIV-XU asrlar), Ismat

Buxoriy (1365-1436), Atoiy (XV asr) va boshqalarning asarlarida bunday ma'naviy yuksalish yaqqol namoyon bo'lgan edi, deyish mumkin.

Temur va uning vorislari davridagi ma'naviy hayot o'zgarishlar dinamikasini o'sha zamon tarixchilarining asarlari asosida ham o'rganish mumkin. Bu borada ayniqsa, Abdurazzoq Samarqandiyning (1413- 1482) "Matlaa as-sa'dayn va majma' al-bahrayn" ("Ikki dengizning qo'shilishi"), Hofizi Abruning (1361-1430) "Zubdat at-tavorix" ("Tarixlarning sarasi"), Muyiniddin Isfizoriyning (1494 yilda vafot etgan) "Ravzat al-jannat fi avsof madinat", Fosih Havofiyning (1375-1442) "Mujmali fosihiy", Sharafiddin Ali Yazdiyning (1454 yilda vafot etgan) "Zafarnoma", Nizomiddin Shomiyning (XIV asr oxiri XV asrning boshi) "Zafarnoma" kabi tarixiy asarlari o'z zamonasining ijtimoiy-falsafiy jarayonlari bilan bog'liq xalqimiz ma'naviy hayoti yangilanishini aks ettirgan muhim manbalar ekanligi shubhasiz.

Shu bilan birga, mashhur tarixchilar Mirxond (1433-1498) va Xondamir (1475—1535), faylasuf olim Sa'diddin Taftazoniy (1322-1392), buyuk astronom Muhammad Tarag'ay Ulug'bek (1394-1449), o'z davrining taniqli olimlari Qozizoda Rumiy va G'iyosiddin Jamshid Koshiy, butun dunyoga mashhur shoir va mutafakkir Alisher Navoiy (1441-1501), temuriylar xonadoniga mansub mashhur shoh va shoirlar Zahiriddin Muhammad Bobur (1483-1530 yil) kabi allomalar ijodi ham o'sha davr ma'naviy hayot yangilanishida muhim ahamiyat kasb etgan. Ular ijodining mevasi bo'lgan ko'plab asarlar, ayniqsa "Ziji Ko'ragoniy", "Xamsa", "Xazoyin ul-maoniy" va "Boburnoma" kabi kitoblar butun jahon ma'naviyatini xazinasini boyitgan [10].

Tahlil va natijalar. Xalqimiz ma'naviy hayoti o'zgarishlar dinamikasining o'sha davrdagi iqtisodiy, ijtimoiy va falsafiy asoslari milliy davlatchilikning tiklanishi, markazlashgan davlat tashkil topishi, moddiy farovonlik ortishi bilan birga ilm-fan rivoji, inson aql-zakovatining yuksak namunalari ko'rsatgan qomusiy olimlar yetishib chiqqanligi va ularning o'lmas asarlari yaratgani bilan belgilanadi. Aynan mustaqil taraqqiyot yo'liga o'tilgani ushbu asoslarining eng muhim poydevori bo'lgani aniq, albatta. Chunki bunday ijtimoiy-falsafiy taraqqiyot va uning ta'sirida ro'y bergan ma'naviy yuksalish natijasida yurtimiz sarhadlari obod bo'lib bordi, mamlakatda tinchlik o'rnatildi, aholining hayoti farovonlashdi. Bu tahlilda amalga oshirilgan tub islohotlar va yangilanishlarning samaradorligiga erishilgani tufayli madaniy-ma'rifiy sohalar va ma'naviy hayotda tub o'zgarishlar ro'y bergani Amir Temur boshlab bergan temuriylar davri Renessansining eng asosiy xususiyatlaridan biridir.

Bularning barchasi, millatparvar Amir Temur va temuriylarning xalqimiz ma'naviy taraqqiyoti uchun falsafiy-iqtisodiy asoslarni yaratgani bilan birga, o'sha davrda odamlarning ruhiyati, ma'naviyati, kelajakka ishonch tuyg'ularini o'sib borishi uchun zamin hozirlaganini yaqqol ko'rsatadi. Ana shuning uchun ham xalqimiz o'sha davrdagi ma'naviy yuksalish, hayotdagi o'zgarishlar, ozod va mustaqil rivojlanish zamoniga o'zini boshlab borgan Sohibqiron Temur nomini asarlar osha ardoqlab kelmoqda. Toshkent, Samarqand, Shahrisabzda unga qo'yilgan haykallar, uning nomidagi ordenning mavjudligi, ulug' bobomizga hurmat ramzi bo'lgan nomlar va unga atalgan asarlar, Shohruh, Ulug'bek, Alisher, Bobur kabi ismlarni haligacha farzandlarmizga qo'yilishi buning yaqqol isbotidir [8].

Shu bilan birga, bunda buyuk sohibqiron amalga oshirgan bunyodkorlik ishlari va o'sha davrdagi ulug' siyomolarning ezgu amallaridan ma'naviy qarzdorlik, ular merosiga mos bo'lish, endilikda bu buyuk zotlar ishini munosib davom ettirish kabilar bugungi jamiyat ma'naviy hayoti uchun nihoyatda muhim ahamiyatga ega bo'layotganini alohida ta'kidlash lozim. Aslida,

ma'naviy hayot o'zgarishlar dinamikasini ijtimoiy-falsafiy jarayonlar tadriji va ta'siriga nisbatan tahlilidan kelib chiqadigan eng asosiy xulosalaridan biri ham ana shundadir.

Bu esa, o'z navbatida, istiqloлга erishish va mustaqil taraqqiyot imkoniyatiga ega bo'lishning ma'naviy hayot o'zgarishlari va dinamikasi uchun nihoyatda katta ahamiyatga ega ekanligini yana bir bor isbotlaydi. Insoniyat tarixiga nazar tashlar ekanmiz, mustamlakachilik avvalo, bosqinchilik, irqchilik, kalonializm, imperalizm, buyuk davlatchilik iddaosi, buyuk millatchilik shovenizmi kabi turli xil ko'rinishlarda namoyon bo'lganini ko'ramiz. Ular ayrim jihatlarga ko'ra, bir-biridan farq qilsa-da, mohiyatan bir xil – bosqinchilik, zulm va zo'rvonlik kabi hatti-harakatlarni turlicha izohlashlardan iborat. Afsuski, insoniylikka xilof bo'lgan, bashariyatning kelajagiga, uning hamjihat yashashiga xavf soladigan bunday mafkura shakllari dunyoning turli burchaklarida hozir ham mudhish qiyofasini namoyon qilmoqda [4].

Mustamlakachilik va bosqinchiliklardan azob ko'rmagan istibdod domiga tushmagan, uning zaxmatlaridan ezilmagan xalqlar tarixda juda ko'plab topiladi. Bizning xalqimiz ham o'tmishda ana shunday mustamlakachilik iskanjasiga bir necha bor tushgan. Gohida tez orada istiqloлга erishib, o'z taraqqiyot yo'liga tushib olgan, gohida esauzoq vaqt cho'zilgan istibdod va istilolar xalqimiz taraqqiyotini sekinlashtirgan. Bunday istilolarning mudhish oqibatlari uning tarixiy xotirasida va ma'naviy hayotida o'chmas asoratlar qoldirib, o'sha davrlardagi jamiyat ma'naviy hayoti dinamikasini izdan chiqargan. Shunisi diqqatga sazovorki, bunday ayanchli oqibatlar va zaxmatli zamonlar qancha davom etishidan qat'iy nazar, xalqimiz qaddini rostlayvergan va oxir-oqibat o'z mustaqilligi, milliy davlatchiligini qayta tiklashga erishgan. Bu esa, jamiyat ma'naviy hayoti dinamikasida o'ziga xos tarzda aks etgan, u o'sib borgan va har gal yangi taraqqiyot bosqichiga kirgan.

Shu ma'noda, xalqimiz ma'naviyatining o'tmishdagi genezisi va dinamikasida Markaziy Osiyoning qoq o'rtasida shakllangan hayot tarzi, azaliy qadriyatlar va g'oyalar bugungi kunda ham muhim ahamiyatga ega. Jumladan, Vatanimiz sarhadlarida shakllangan zardo'shtiylik, uning bosh kitobi — “Avesto”, Moniy ta'limoti, “Moniy yozuvi”, mazdakiylik harakati kabilarning ham bunday ezgu ijtimoiy-falsafiy jarayonlarda o'z shrni va ahamiyati bor, albatta. Vatan ozodligi yo'lida jon fido etgan Muqanna boshchiligidagi harakat nafaqat O'rta Osiyoda, balki jahonning boshqa o'lkalarida ham aks-sado bergan. Vatanimiz hududida o'sha davrda shakllangan va rivojlangan boy madaniyat, milliy qadriyatlar, ijtimoiy-falsafiy g'oyalar va yuksak axloqiy xalqimiz ma'naviy hayoti o'zgarishlar dinamikasi uchun muhim asos bo'lib xizmat qilgan.

Xulosa va takliflar. Bugungi mamlakatimizda ia'naviy hayot o'zgarishlar dinamikasi bilan bog'liq jarayonlar xalqimizning ezgu qadriyatlarga tayanib dunyo sivilizatsiyasiga qo'shayotgan betakror hissasini, istiqloл yo'lidagi erishilayotgan yutuqlar sifatida tushunilishi bejiz emas. Ushbu tushuncha bugungi kunda yurtimizni jahon mamlakatlari qatoridan munosib o'rin egallashi, bozor iqtisodiyotiga asoslangan huquqiy demokratik davlat, erkin fuqarolik jamiyati barpo etish, xalqimizning moddiy va ma'naviy salohiyatini mustahkamlash, O'zbekistonning shon-shuhratini dunyoga yoyishga keng imkoniyatlar yaratuvchi eng asosiy omil bo'lib xizmat qilmoqda.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Karimov I. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 2008.
2. Mirziyoyev Sh.M. Bilimli avlod – buyuk kelajagimizning, tadbirkor xalq – farovon hayotning, do'stona hamkorlik esa taraqqiyotning kafolatidir. – T.: “O'zbekiston”, 2018. -64 b.

3. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. 3-jild. – T.: “O'zbekiston”, 2019.
4. Фалсафа қомусий луғат. –Тошкент: “Шарқ”, 2004.
5. Азимов С. Фуқаролик жамияти ва баркамол авлод тарбияси. // Конституция – мамлакатимиздаги демократик, либерал ислоҳотларнинг асоси ва гаровидир” мавзусидаги Республика илмий-амалий конференция материаллари. Т.: - Vneshinvestrom MChJ нашриёти. 2014. – 118-120 б.
6. Жўраев Н. Ўзбекистоннинг маънавий стратегияси. Т.: Маънавият, 2016. – 32 бет
7. Ибрагимов О. Ижтимоий ва маънавий соҳа – сиёсатнинг концептуал негизи. // “Санъат ва маданият масалалари ёшлар нигоҳида” мавзуидаги илмий-назарий конференцияси материаллари. Т.:–“Наврўз” нашриёти. 2016. – 91 б.
8. Отамуродов С. Ўзбекистонда маънавий-рухий тикланиш. -Тошкент, 2003;
9. Отамуратов С. Глобаллашув ва миллий-маънавий хавфсизлик. - Тошкент: O'zbekiston, 2013. – 456 б.
10. Очилдиев А. Миллий истиқлол ғояси ва миллатлараро муносабатлар. –Т.: Маънавият, 2007
11. Парсонс Т. Система современных обществ. – М.: Аспект Пресс, 1998. – 277 с.;
12. Пахрутдинов Ш. Барқарор тараққиёт ва раҳбар масъулияти. –Т.: Akademiya, 2011. - 304 б.
13. Турсунов А. “Жамиятимиз тараққиёти ва маънавий – маърифий ислоҳотлар”. // Миллий ғоя – бизнинг ғоя (Матн) / - Т.: “Турон замин зиё”, 2016. – 49-51 б.
14. Умаров Б., Жабборов Ш. Глобаллашув шароитида маънавий тарбия муаммолари. -Т.: “Академия”, 2011. 156-б.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 7 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).